

Nemzetpolitikai összefoglaló

2015. 27. hét

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Biró Zsolt: nem szövetkezhet az MPP és az EMNP

Érvénytelennek nyilvánította a Magyar Polgári Párt (MPP) és az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) sepsiszentgyörgyi együttműködési megállapodását a polgári alakulat országos vezetősége. Biró Zsolt MPP-elnök levélben közölte a Kovászna megyei szervezettel, hogy a párt alapszabályzata értelmében koalíciós megállapodást csak a politikai alakulat országos vezetősége köthet. „Ennek értelmében érvénytelen a sepsiszentgyörgyi szervezet elnöke, Bálint József által az EMNP-vel kötött megállapodás” – mondta a Krónika kérdésére Kulcsár Terza József, az MPP Kovászna megyei elnöke. A két párt sepsiszentgyörgyi elnöke a múlt héten írt alá együttműködési egyezményt, mely a jövő évi választásokra is vonatkozott volna, ám az MPP megyei és országos vezetői már akkor jelezték, hogy velük nem konzultáltak, és hogy nem értenek egyet a kérdésben.

Szili Katalin közvetít autonómiaügyben az erdélyi magyar politikai szervezetek között

Szili Katalin közvetít autonómiaügyben az erdélyi magyar politikai szervezetek között. Cél az, hogy megállapodásra jussanak, és legyen egy autonómia-statútum, amelyet mindenki elfogad, nyilatkozta csütörtöki sajtótájékoztatóján Kulcsár Terza József. A Magyar Polgári Párt (MPP) háromszéki elnöke elmondta: kedden Budapesten tartották a Kárpát-medencei Magyar Képviselők Fóruma (KMKF) regionális önkormányzati munkacsoportjának ülését, amely az autonómiatervezetek kérdésével is foglalkozik. Az ülésen Szili Katalin miniszterelnöki megbízott ismertette a projektjeit. Kulcsár Terza József szerint kiderült, hogy Szili Katalinnak nehéz dolga lesz, hiszen már ezen az ülésen elkezdődtek az erdélyi és székelyföldi helyzetet tükröző viták. Szili Katalin terve, hogy már a nyár folyamán egy asztalhoz ültesse az erdélyi magyar politikai szervezeteket. Az MPP háromszéki elnöke szerint nem lehet két autonómia-statútum, az autonómia ugyanis az ügyről szól, nem a politikai szervezetekről, ezért addig kell vitázni, míg létrejön a megállapodás. Kulcsár Terza József hozzátette, a KMKF budapesti ülésén felkérte Kalmár Ferenc miniszteri biztost, hogy nyújtsanak támogatást a magyar himnusz éneklésének ügyében. A politikus szerint, ha az erdélyi magyarság a himnuszéneklés ügyében nem tud eredményt elérni, az rosszat tenne a többi törekvésnek is.

Megszavazta a parlament a közoktatási törvény módosítását

A szlovák parlament kedden 82 támogató szavazattal jóváhagyta a közoktatási törvény módosítását, amely egyebek mellett az iskolaigazgatók kinevezésével, illetve a minimális osztálylétszámmal is foglalkozik. Az indítványokról való szavazást korábban több

alkalommal is elhalasztotta a törvényhozás. A jóváhagyott módosítás értelmében az iskola fenntartója kétszer is egyet nem értését fejezheti ki az iskolatanács által javasolt igazgatójelölt személyével kapcsolatban. A javaslat szerint a fenntartónak írásban kell megindokolnia, miért nem ért egyet az igazgatójelölt kinevezésével. Ezután új pályázatot írnak ki. Ha a fenntartó az újabb jelölttel sem ért egyet, akkor még egy lehetősége lesz: a helyi önkormányzathoz fordulhat. Ahhoz, hogy az igazgatót ne nevezzék ki, az illetékes önkormányzati képviselők szavazatainak legalább a háromötödére lesz szükség. Ha ezt a polgármester vagy a megyeelnök nem szerzi meg, akkor további öt évre ki kell majd neveznie a jelöltet. Ha azonban elegendő képviselőt sikerül meggyőznie a jelölt alkalmatlanságáról, akkor a további igazgatójelöltet már nem az iskolatanács javasolja, hanem a közérdekű munka végzéséről szóló törvény alapján zajlik majd a kiválasztása. Az egyik további módosítás a jelenlegi időpontnál (január 15. és február 15. közötti időszak) két hónappal későbbre, április 1-30-ra halasztja az általános iskolai beiratkozásokat. A parlament szintén jóváhagyta Érsek Árpád, a Most-Híd képviselőjének módosító javaslatát, melynek értelmében egy évvel később lép majd hatályba a minimális alapiskolai osztálylétszámot szabályozó rendelet. A törvény értelmében 2015. szeptember 1-jétől megszűntek volna a kisiskolák. Ennek veszélye nem múlt el, a kisiskolák csak 2016 szeptemberéig kaptak haladékot. A módosítások ellen magyar és szlovák szakmai, illetve civil szervezetek, szakemberek, pedagógusok és a szülők is tiltakoztak. Három civil – Fibi Sándor, Vojtek Katalin és Filip Zacher – az anyanyelvi írás-olvasásórák és a szabadon választható órák növelését, valamint a magyar történelem oktatását követelő petíciója rövid idő alatt országos mozgalommá terebélyesedett. A petíciót – amelyet 26 452-en írtak alá – az tette indokolttá, hogy az oktatásügyi minisztérium idén szeptembertől hatályos kerettanterve a magyar nyelvű általános iskolák alsó tagozatain jelentősen alacsonyabb óraszámot irányoz elő az anyanyelv oktatására, mint a szlovák intézményekben. Csáky Pál, az MKP európai parlamenti képviselője és az EP Petíciós Bizottságának alelnöke június 17-én levélben fordult Juraj Draxler oktatási miniszterhez a kisebbségi iskolákban tervezett változtatásokkal kapcsolatban. Csáky levelében hangsúlyozta, figyelembe kell venni a petíció aláíróinak véleményét. Néhány nappal később az Európai Nemzetiségek Föderalista Uniója (FUEN) szintén levelet intézett az oktatásügyi miniszterhez, melyben nyugtalanságának adott hangot az új kerettanterv kapcsán, mert a kisebbségi iskolákban tervezett lépések csökkentenék az anyanyelvi oktatás színvonalát. FUEN nevében Hans Heinrich Hansen, a szervezet elnöke arra kérte a szlovák oktatási minisztériumot, hogy ismerje el, védelmezze és támogassa a nemzeti kisebbségek nyelvi és kulturális sokszínűségét, amely gazdagítja a társadalmat.

Magyar-szerb kormányülés Budapesten

Magyarország kénytelen megvédeni déli határait, de ez a lépés nem irányul Szerbia és a szerb nép ellen – jelentette ki Orbán Viktor magyar kormányfő szerdán Budapesten, a magyar–szerb kormányülés után Alekszandar Vucsics szerb miniszterelnökkel tartott sajtótájékoztatón. Orbán Viktor hangsúlyozta: Magyarország a legális határátkelőhelyeket fenntartja, azokat bővíteni, fejleszteni akarja, vagyis „határátkelőhelyeket nem zárunk le, de a törvénytelen határátkeléseket minden eszközzel meg fogjuk akadályozni”. Magyarország „harapófogóba” került, mert nemcsak délről érkezik Magyarországra „a népvándorlás újabb hulláma”, hanem nyugati részről is az a szándék, hogy illegális határátlépőket küldjenek vissza Magyarországra. „Bármennyire is nem esik jól, mégis kénytelenek vagyunk Magyarország déli határait megvédeni” – fogalmazott a miniszterelnök. Vucsics azt mondta: Szerbia büszke rá és elégedett azzal a jó viszonyal, amely Magyarországhoz fűzi, sok energiát fektettek ennek megteremtésébe, és ezt nem ronthatja el a magyar–szerb határra tervezett határzár. A magyar és szerb kormány együttes ülése után az Orbán Viktor miniszterelnökkel tartott közös sajtótájékoztatón Vucsics kiemelte: nehéz időkben még fontosabb, hogy egy ország baráti kapcsolatot ápoljon a szomszédaival, és Magyarország Szerbia „nagy barátja”. Bár Szerbia nem örül a kerítésnek a magyar–szerb határon, bízik benne, hogy sikerül rendezni a szerb–macedón határon kialakult helyzetet, és ebben Magyarország is segít – közölte. Hangsúlyozta: Szerbia örül Magyarország minden sikerének, mert a sikeres, fejlett, stabil Magyarország előfeltétele annak, hogy Szerbia is sikeres, fejlett, stabil legyen.

A magyarságot érintő aktuális kérdésekről beszélt Szijjártó Péter a Vajdasági Szabadegyetemen

A Közép-Európát, Magyarországot és a magyarságot érintő legfontosabb aktuális kérdésekről beszélt a XIII. Vajdasági Szabadegyetem megnyitóján Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter csütörtökön Kishegyesen. A miniszter kiemelte, hogy új világrend van kialakulóban, illetve emlékeztetett arra, hogy a II. világháború lezárása óta Európának nem kellett egyszerre ennyi problémával szembenéznie. Gyorsan változó világban élünk, ahol minden eddiginél nagyobb szükség van arra, hogy a magyarság összekapaszkodjon – fogalmazott a külgazdasági és külügyminiszter. Szijjártó Péter úgy fogalmazott, hogy a változásoknak lesznek nyertesei és vesztesei, és „minden vezetőnek kötelessége meghozni azokat a döntéseket, amelyekkel a nyertesek közé tud tartozni”. Hozzáfűzte, hogy Magyarországnak és a magyarságnak vannak legitim geopolitikai érdekei, amelyekkel kapcsolatban joggal várják el, hogy azokat figyelembe vegyék és tiszteletben tartsák. Hangsúlyozta, hogy jelenleg hat alapvető kihívással kell szembenéznie Közép-Európának, így Magyarországnak is: a háború Ukrajnában, Magyarország keleti

szomszédainak befagyott területi vitái, az energiabiztonság kérdése, a gazdasági kihívások, a terrorfenyegetettség és a modern kori népvándorlás.

Potápi Árpád János nemzetpolitikáért felelős államtitkár azt hangsúlyozta, hogy az utóbbi egy évben a nemzetpolitikába bekerült a gazdaságpolitika is, mert rá kellett jönni, hogy a szülőföldön való megmaradást és boldogulást ilyen szempontból is támogatni kell. Úgy fogalmazott: „aki ma magyarnak vallja magát a Kárpát-medencében, az egyben vállalja a szegénységet is”, mert rosszabb gazdasági helyzetben kell a jövőjét megteremtenie, mintha Nyugat-Európában vagy a tengerentúlon keresne magának boldogulást. Szerinte ezért kell a szülőföldön való megmaradást gazdaságpolitikai eszközökkel is támogatni. Pásztor István, a vajdasági tartományi képviselőház és a Vajdasági Magyar Szövetség (VMSZ) elnöke a szerdai budapesti magyar-szerb kormánycsúcson történetekre hívta fel a figyelmet. Mint mondta: a vajdasági magyarok kikerültek abból a helyzetből, hogy „a kalapács és az üllő közé szoruljanak”. Kiemelte, hogy olyan megállapodások születtek, amelyeknek az igazi haszonélvezői a vajdasági magyarok. Köszönetet mondott a magyar és a szerb kormánynak is azért, hogy meghallgatták a vajdasági magyarok igényeit, valamint a veszélyeket és a problémákat, és azokra megoldási lehetőségeket kerestek.

A magyar kormány célja a kárpátaljai magyarság közösségként való megtartása

Az ukrajnai magyarságnak nyújtott jelentős magyar kormánytámogatás célja az, hogy a kárpátaljai magyarok nemzeti közösségként maradjanak meg és fejlődjenek a szülőföldjükön, túlélve a jelenlegi nehézségeket - jelentette ki Potápi Árpád János, a Miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős államtitkára a XXIII. Kárpátaljai Nyári Szabadegyetemen tartott nyitó előadásában szerdán Felsőszinevéren. A Kárpát-medencei magyar oktatás helyzetéről szólva a politikus kifejtette, a magyar nyelven tanuló diákok összlétszáma jelenleg 197 ezer fő. Ugyanakkor a külföldi magyar közösségekben a magyar óvodába járó gyerekeknek csak az egyharmadát íratják a szülők magyar iskolába – emlékeztetett. Úgy vélte, ezen a helyzeten úgy lehetne változtatni, ha Magyarország erősebbé, vonzóbbá válna a külföldiek szemében. Potápi azt is elmondta, hogy az elmúlt évtizedekben a gondok ellenére sem változott a magyarok aránya a Kárpát-medencében, így Kárpátalján sem fogyott a magyarság, és jelenleg is az látszik, hogy a nehézségek fokozzák a magyarságban az összetartozás érzését. Közölte, hogy a magyar kormány a 2011–2014-es időszakban hétmilliárd forinttal támogatta a kárpátaljai magyar közösséget, és ebből az összegből a szerinte nagyon sikeresen irányított II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola másfél milliárd, a kiváló oktatást nyújtó egyházi líceumok pedig 50 millió forintnyi segítségben részesültek. Hangsúlyozta: „a magyar államnak vállalnia kell a kárpátaljai magyar intézmények fenntartását, mivel a cél az, hogy a kárpátaljai magyarok

közösségként maradjanak meg és fejlődjenek a szülőföldjükön, veszteség nélkül vészeljék át a jelenlegi nehéz időszakot.” Orosz Ildikó, a Kárpátaljai Magyar Pedagógus Szövetség (KMPSZ) és a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola elnöke előadásában elmondta: a kárpátaljai magyarság legnagyobb problémája jelenleg az, hogy a férfiak elhagyják Ukrajnát a háborús helyzet miatt, miközben az állam egyre agresszívebb módon lép fel a lakossággal szemben. Mint fogalmazott, már 50 pedagógus álláshely üresedett meg a közel száz kárpátaljai magyar iskolában a férfi oktatók katonai mozgósítás miatti távozása következtében. Az oktatási szakember szerint a magyar állam támogatása jelentős mértékben javítja a kárpátaljai magyar oktatás helyzetét. Hangsúlyozta, a kárpátaljai magyarság érdeke az, hogy erős legyen a magyar állam, hiszen ennek köszönhetően nő Kárpátalján a magyar nyelv, a magyar oktatás presztízse. A válságidőszakokban nyújtott anyaországi segítség miatt, így most is, jelentősen nő a magyar iskolákba beíratott gyermekek száma – tette hozzá, megjegyezve, hogy a kárpátaljai ukránok körében is vonzóbb lett az utóbbi időben a magyar kultúra, hiszen idén már mintegy ezer kárpátaljai ukrán iskola választotta a magyart második idegen nyelvként, amelyet tantárgyként szeretne tanulni.

Németh Zsolt: az egész Kárpát-medencei magyarság a kárpátaljai magyarok mögött áll

A Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) és a magyar pedagógusok hősies erőfeszítéseket tesznek a kárpátaljai magyarság megmaradásáért a mostani nagyon nehéz időszakban – jelentette ki Németh Zsolt, az Országgyűlés külügyi bizottságának elnöke Felsőszinevéren, a XXIII. Kárpátaljai Nyári Szabadegyetem pénteki zárónapján tartott előadásában. A kelet-ukrajnai konfliktus kapcsán kifejtette: a nyugati világnak a leghatározottabb módon erőt kell felmutatnia az orosz agresszióval szemben, enélkül ugyanis nem tartóztatható fel. Mivel Oroszország az orosz kisebbségre hivatkozva követte el az agressziót, ez drámai mértékű nemzetpolitikai-kisebbségpolitikai változást, defenzívát idézett elő – jelentette ki, hangsúlyozva, hogy most a korábbinál összehasonlíthatatlanul nehezebb Magyarországnak fellépnie a határon túli nemzetrészek érdekében. Szerinte erre a problémára a határon túli magyarság képviselőivel közösen kell kidolgozni a megoldást. A kárpátaljai helyzetről szólva Németh Zsolt elmondta, hogy a nehézségek ellenére a helyi magyarságnak több sikere is volt az elmúlt egy évben, így van parlamenti képviselője, működik a beregszászi főiskola, folyik a Keleti partnerség program. Hangsúlyozta, hogy a KMKSZ és a magyar pedagógusok hősies erőfeszítéseket tesznek a kárpátaljai magyarság megmaradásáért a mostani nagyon nehéz időszakban. Arról biztosította hallgatóságát, hogy az egész Kárpát-medencei magyarság a kárpátaljai magyarok mögött áll. Elmondta, hogy a kárpátaljai magyarságnak alaposan fel kell készülnie az ősszel esedékes helyhatósági választásra.

Megalakult a Vukovár-Szerém megyei magyar kisebbségi önkormányzat

A 25 tagú Vukovár-Szerém megyei magyar kisebbségi önkormányzat alakuló ülésére június 29-én került sor. A május 31-én tartott választások eredményeképpen mind a 25 tag a HMDK listájáról került a testületbe. A megyei magyar kisebbségi önkormányzat tagjai elnöknek egyhangúlag a vukovári Jakumetović Rozáliát választották, míg a testület alelnöke a kórógyi Miskolci Sándor lett. Jakumetović Rozália elmondta, hogy nagyon sok munka van a választási eredmények mögött: „az évek során egy rendkívül jó csapat sorakozott föl a HMDK mögé Vukovár-Szerém megyében. Ennek köszönhetően sikerült megnyerni ilyen fölényesen a megyei szintű választást. Bízom benne, hogy a következő választáson az Ójankováci és a Nuštari járásban is jobb eredményeket érünk el, és hogy a HMDK által jelölt személyek fogják majd ezeket is vezetni. Ez a győzelem egyben óriási felelősséget is ró ránk, és csak arra kaptunk lehetőséget mindnyájan, hogy még többet dolgozhassunk” – nyilatkozta Jakumetović Rozália.

Magyarságunk megmaradásának egyik pillére a magyar oktatás, a magyar iskolák

Hétfőn tartotta soros ülését a Horvátországi Magyar Pedagógusok Fórumának elnöksége, ahol az elmúlt időszak tevékenységét értékelték. Elhangzott többek között az is, hogy a tét továbbra is a horvátországi magyar nyelvű oktatás megmaradása. A magyar nyelvű oktatás népszerűsítése érdekében az elmúlt időszakban is több pedagógus-továbbképzést, diákversenyt, összejövetelt szerveztek. Csapó Nándor, a szakmai szervezet elnöke a pedagógusfórum már hagyományosnak tekinthető programjai mellett beszámolt a beiskolázási program folytatásáról is. Elmondta, hogy programjaikat, tevékenységüket, a Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkársága, a Bethlen Gábor Alapkezelő valamint az Emberi Erőforrások Minisztériumának a segítségével, támogatásából tudták megvalósítani. Szólt beiskolázási programjukról is, amellyel második éve már az általános iskolák elsősei mellett az ötödikben magyarul továbbtanulókat és a magyar középiskolába iratkozó elsősöket is taneszköz- és pénzügyi támogatásban részesítik. Mint mondta, ennek eredményességét az is mutatja, hogy nem csökkent a magyarul továbbtanuló elsősök száma, hanem egy enyhe növekedés tapasztalható. Pálincás Krisztián, a Szülőföldön Magyarul Pályázati Iroda horvátországi vezetője elmondta, idén az oktatás-nevelési támogatásra több mint ezer kérvény érkezett be. Jelenleg még tart az adatok feldolgozása.